

Les 2: Zang en meerstemmigheid

Doel	De leerlingen weten wat een Quodlibet is De leerlingen hebben kennis gemaakt met opera De leerlingen hebben in totaal vier melodieën geleerd (twee herhaling, twee nieuw) De leerlingen kunnen twee melodieën door elkaar zingen
Nodig	Slides voor op Digibord Filmmateriaal, audio <i>Digitale materiaal te vinden op www.amsterdamsemuziekeducatie.nl/improvisatie</i>
Extra (optioneel)	De teksten van melodie 3 en 4 uitgeprint
Ruimte	Lokaal met Digibord/eigen lokaal
Duur	50-60 minuten
Voorbereiding	Lees de opdrachten door Bekijk alvast het beeldmateriaal Oefen zelf al een keer de melodieën

Les 2: Zingen en meerstemmigheid

Start

Wat gaat er gebeuren?

Vertel de leerlingen dat ze vandaag meer gaan leren over meerstemmig zingen en dat ze weer twee nieuwe melodieën leren zingen. Ze gaan een film kijken over De Nationale Opera & Ballet en maken kennis met vier zangers. Ook gaan ze proberen een stap verder te komen met melodieën door elkaar zingen.

Introductie / klassengesprek

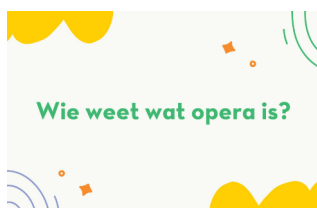
Wie kan uitleggen wat meerstemmig zingen is?

Vertel de leerlingen dat er een speciaal woord is voor op een bepaalde manier meerstemmig zingen. Leg met behulp van de slide uit wat een quodlibet is.

Quodlibet is een heel oud woord. Het is Latijn en betekent 'wat je maar wil'.

>> Bij een quodlibet worden allemaal stukjes uit bekende liedjes aan elkaar of over elkaar heen geplakt. Als je 'I like the flowers' en 'blub' tegelijk zingt, dan zing je dus een quodlibet.

Wie weet wat opera is?

Een opera is een soort toneelstuk waarin de spelers niet praten maar zingen. De zangers worden vaak begeleid door een orkest en ze hebben speciale kostuums aan.

Film: Nationale Opera & Ballet

In de vorige les hebben we een film gezien over Het Concertgebouw. Nu gaan we een film kijken over De Nationale Opera.

Zet de film [Nationale Opera & Ballet](#) aan.

Hierin zien we hoe Jennifer met Margot naar Nationale Opera & Ballet gaat. Ze zien een stukje van een repetitie van het koor van De Nationale Opera en ze ontmoeten vier zangers uit de voorstelling "Een lied voor de maan". In hun gesprek wordt duidelijk wat het verschil is tussen eenstemmig en meerstemmig zingen, hoe het is om in een groep te zingen en welke stemgroepen er zijn.

Les 2: Zingen en meerstemmigheid

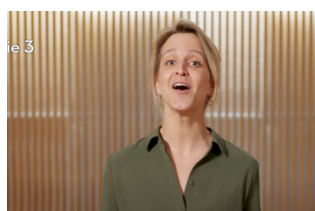
Vraag: Weet je nog waar het orkest zat bij het Concertgebouw? En waar zit het orkest bij De Nationale opera? Waarom zou dit zo zijn?

>> Bij een opera of toneelstuk zit het orkest in een orkestbak. Zo kan het publiek over het orkest heen kijken. Daarnaast biedt het ook genoeg plek voor alle musici. Een orkestbak is daarom soms zelfs gedeeltelijk onder het toneel.

**Herhaal film: Zang
melodie 1 en Zang
melodie 2**

Kennen de leerlingen de twee melodieën van de vorige les nog?
Herhaal ze allebei een keer.

Film: Melodie 3, zang

Opdracht 1: De derde melodie

Zet de film **Melodie 3, zang: 'Zeven uren leren'** aan.

Luister het daarna nog een keer. Hoeveel regels heeft de melodie?

Zet de film steeds opnieuw aan. Voordat het begint mag één van de leerlingen kiezen welke regel er wordt gezongen. Je zingt dus steeds maar één regel mee. De andere drie regels playback je. Doe dit net zo vaak totdat alle vier de regels goed gaan. Zing dan de hele melodie.

Film: Melodie 4, zang

Opdracht 2: De vierde melodie

Zet de film **Melodie 4, zang: 'Dream'** aan.

Lees samen de tekst voor of laat steeds iemand een regel alleen voorlezen.

Luister daarna nog een keer. Bij het woord 'dream' wordt er een hele melodie gezongen met dat ene woordje. Luister samen dit stukje héél vaak achter elkaar (het begint bij 0:15 seconden). Kunnen de leerlingen het uiteindelijk nazingen? Durft iemand het alleen na te zingen? Fouten maken mag, dus probeer het maar gewoon!

Daarna gaan de leerlingen proberen de hele melodie te leren, doe dat in spelvorm. Er mag één iemand vooraan bij het bord staan. Diegene is de dirigent. De dirigent houdt de handen tegen de borst aan. Iedereen moet dan stil zijn. Als de armen open gaan, dan zingt iedereen mee.

Les 2: Zingen en meerstemmigheid

Film: Quodlibet, herhaling

De leerlingen hebben nu vier korte melodieën geleerd. Deze vier melodieën kan je allemaal door elkaar heen zingen. Luister met de klas nog een keer naar hoe dat klinkt met behulp van de film: [Quodlibet](#)

Vier melodieën door elkaar zingen is best lastig. Kies samen twee melodieën uit om mee te beginnen. Kies bijvoorbeeld de twee die jullie het beste kunnen zingen. Of de twee die jullie het leukste vinden of juist het moeilijkst. Oefen deze twee melodieën nog een keertje apart.

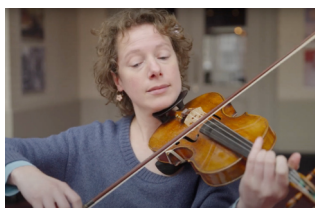

Film: Twee melodieën

Opdracht 3: Twee melodieën

Deel de klas in twee groepen. Bepaal welke groep welke melodie gaat zingen: verdeel tussen melodie 1 en 2 óf 3 en 4. Zet de bijbehorende film van de twee melodieën aan en zing mee. Lukte dat al? Heeft iemand tips voor hoe het nog beter zou kunnen gaan?

Tip: als het nog niet helemaal lukt, kan je ook met de hele klas dezelfde melodie zingen en deze meezingen met het filmpje van één andere melodie.

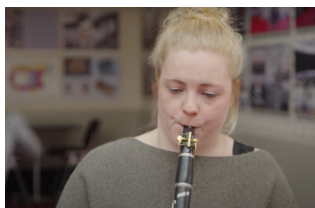

Film: Viool

Afsluiting: Raad de melodie!

In de vier films viool, klarinet, cello en dwarsfluit zie en hoor je de musici van het Concertgebouworkest de vier melodieën spelen die jullie geleerd hebben. Zet de ze één voor één aan. Vraag de leerlingen niets te zeggen, maar als ze weten welk melodie het is, dan de vinger op te steken.

Kunnen de leerlingen ook meezingen met deze melodieën? De tekst staat er niet bij, maar misschien weten ze sommige stukjes al wel uit hun hoofd.

Film: Klarinet

Melodie 3:

Zeven uren leren, dat duurt een eeuwigheid
Ik moet me concentreren, voor mij geen kleinigheid,
maar telkens als ik jou zie, denk ik aan vakantie, oe

Melodie 4:

When I want you in my arms,
when I want you and all your charms,
whenever I want you, all I have to do is dream, oe